

Handläggare
Jonas Jonsson

Datum
2017-09-19

Diarienummer
2017/0422

justitiedepartementet.registrator@regeringskansliet.se

Justitiedepartementet

103 33 STOCKHOLM

YTTRANDE – Betänkandet SOU (2017:55) Kameraövervakning – brottsbekämpning och integritetsskydd, Ert ärende nr. Ju2017/05495/L6

Sammanfattning

Aktiebolaget Östgötatrafiken (Östgötatrafiken) vill härmed lämna sitt yttrande över rubricerat betänkande.

Östgötatrafiken är ett av Region Östergötland helägt bolag med uppdrag att ansvara för upphandling, planering och drift av kollektivtrafiken i Östergötlands län. År 2016 gjordes 29,5 miljoner resor inom den allmänna kollektivtrafiken i Östergötland som bedrevs med buss, tåg och båt på någon av våra 160 linjer och mellan några av våra 2100 hållplatser.

Östgötatrafiken ser positivt på förslaget till ny lag om kameraövervakning och instämmer i stort med utredningens förslag till ny lag om kamerabevakning. Östgötatrafiken vill dock ansluta sig till vad som anförs av Svensk Kollektivtrafik i deras yttrande.

Östgötatrafiken ställer sig bl.a. positivt till förslaget om att beslut om tillståndsgivning kommer läggas under en och samma myndighet. En gemensam handläggande myndighet av tillståndsgivningen borgar för en homogen rättstillämpning över hela landet. Utredningen har dock i sitt förslag gjort distinktioner mellan olika delar av kollektivtrafiken som är olyckliga mot bakgrund att såväl behoven som förutsättningarna för att få tillstånd till kamerabevakning torde vara lika stora. Som förslaget är utformat torde dessutom den administrativa bördan på tillståndsmyndigheten bli större än nödvändigt.

8 § krav på tillstånd

Av 8 § förslaget till lag om kamerabevakning följer 1 st. att tillstånd ska krävas av en plats ”dit allmänheten har tillträde, om bevakningen ska bedrivas av en myndighet”.

Östgötatrafiken efterlyser en mer uttömmande beskrivning av vad som avses med plats ”dit allmänheten har tillträde”. I skälen till förslagen har utredningen låtit påskina att ”plats dit allmänheten har tillträde”, bland annat utgörs av ”transportmedel som används för allmänna kommunikationer”. Östgötatrafiken är av den uppfattningen att kollektivtrafikens transportmedel, såsom bussar, bilar, tåg och färjor inte utgör en plats dit allmänheten har tillträde då allmänheten, till skillnad från dess tillträde till gator och torg, förutsätts lösa färdbiljett för att tillträde ska beviljas. I likhet med kollektivtrafikens fordon kan även allmänhetens tillträde till plattformar, perronger, bryggor och omstigningsplatser, som t.ex. är fallet på vissa platser i Storbritannien, nu eller framgent, allmänhetens tillträde komma att begränsas till att endast omfatta de personer som löst en giltig biljett.

Vidare följer av 9 § 1 st. att tillstånd till kamerabevakning ”ska ges om intresset av sådan bevakning väger tyngre än den enskildes intresse av att inte bli bevakad” följt av ett antal, punktvis, angivna förutsättningar.

Oavsett om Östgötatrafiken ska betraktas som myndighet i lagens mening eller ett privaträttsligt subjekt i egenskap av aktiebolag följer att kamerabevakning är tillståndspliktig då syftet undantagslöst lär hamna under någon av de i 8 § 1 – 3 p. i utredningen förslag till lag.

Samtidigt som utredningen uppställer ett tillståndskrav, har man i 9 § 1 st. 1–5 p. utredningens förslag, uppställt ett antal förutsättningar när tillstånd till när kamerabevakning ska ges. Enligt Östgötatrafikens uppfattning är dessa förutsättningar så gott som alltid uppfyllda i kollektivtrafiken och så pass ömmande förutsättningar att den enskildes intresse får stå tillbaka. Enligt Östgötatrafikens uppfattning har antalet hot- och våldssituationer ökat både vad gäller mellan passagerare men framförallt gentemot förarpersonal. Det finns därför, enligt vår uppfattning, ett starkt incitament till att låta de skäl som anges i 9 § 1 st. 1 – 5 p. utredningens förslag, såsom tillståndspliktiga, istället utgöra undantag från tillståndsplikt, något vilket även den tilltänkta tillståndsmyndigheten vinner på genom en mindre administrativ börda att hantera tillståndsansökningar och istället kunna lägga resurser på tillsyn av befintlig kamerabevakning.

10 § Undantag från tillståndskravet

Av 10 § 1 st. 6 p. framgår att undantag från tillståndskravet avseende kamerabevakning inte ska gälla ”bevakning i en tunnelbanevagn eller av en tunnelbanestation, om bevakningen har till enda syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda eller lagföra brott eller förebygga, förhindra eller upptäcka olyckor eller begränsa verkningarna av inträffade olyckor.”

Mot bakgrund av vad Östgötatrafiken anfört ovan om kollektivtrafiken måste frågan ställas på vilka grunder utredaren anser att tunnelbanetrafiken skiljer sig från övrig kollektivtrafik. Östgötatrafiken efterlyser en gemensam definition och en samreglering som gäller kollektivtrafiken och de olika trafikslagen som helhet.

I detta ärende har Verkställande direktören Sofia Malander beslutat. Bolagsjuristen Jonas Jonsson har varit föredragande i ärendet.

Dag som ovan

Sofia Malander

Verkställande direktör

Jonas Jonsson

Bolagsjurist